

สร้างวัฒนธรรมการอ่าน

คนไทยไม่ใช่ชาติแห่งการอ่าน แต่เป็นชาติแห่งการพูด

ก็มีเหตุผลที่ทำให้เป็นเช่นนั้น เราอยู่ในเขตที่อากาศร้อนจัด ซึ่งคนจะใช้เวลาลอยนอกร้านมาก เพื่อรับลม ระบาย ความร้อน คุยกันโต้ต้นไม้ ตามทำน้า ตามศาลาวัด ชีวิตนอกร้านก็ต้องใช้การพูด มากกว่าการเขียนและการอ่าน

ตรงข้ามกับคนที่อยู่เมืองหนาว ซึ่งจะต้องใช้เวลาอยู่ในบ้านเพื่อหลบความหนาว อยู่คนเดียวหรืออยู่กันไม่กี่คน ถ้าไม่อ่านไม่เขียนก็จะเหงาตาย คนเมืองหนาวจึงมีวัฒนธรรมการอ่าน การเขียนมากกว่าคนเมืองร้อน

ในเรื่องที่ซับซ้อนและยาก ถ้าไม่อ่านจะไม่เข้าใจ การฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ไม่สามารถทำให้เข้าใจเรื่องที่ซับซ้อนและลึกซึ้งได้

สังคมปัจจุบันต่างจากสังคมโบราณ ที่มีเรื่องที่ซับซ้อนมาก สังคมที่ไม่มีวัฒนธรรมการอ่าน จะไม่เข้าใจเรื่องที่ซับซ้อน เมื่อไม่เข้าใจก็จะเหมือนตาบอดคลำช้าง คือขัดแย้งและทะเลาะกันสูง แล้วก็ยังแก้ปัญหาไม่ได้ เพราะไม่เข้าใจปัญหา และสาเหตุของปัญหา

เราจึงจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมการอ่านขึ้นมาให้ได้

ทุกหมู่บ้านควรมีชมรมรักการอ่านซึ่งดูแลห้องสมุดหมู่บ้าน และส่งเสริมการอ่านในหมู่บ้าน โดยเฉพาะพ่อแม่ควรอ่านนิทานดีๆ และนิทานการ์ตูนให้ลูกฟัง วิทยุและโทรทัศน์ควรมีรายการส่งเสริมการอ่าน และประกวดนักอ่าน

ระบบการศึกษาทั้งหมดควรปรับตัวให้มีการอ่านหนังสือสนุกๆ แต่มีสาระให้นักเรียน นักศึกษาติดใจการอ่าน ไม่ใช่เรียนแต่ไวยากรณ์ที่ยากๆ และบังคับการท่องที่น่าเบื่อหน่าย ที่ทำให้คนไทยแม้ “จบการศึกษา” ก็ไม่ค่อยอ่านหนังสือ และต้องมีการส่งเสริมให้มีคนเขียนหนังสือดีๆ แปลหนังสือดีๆ ที่คนอ่านแล้วติดใจรักการอ่าน

อาจารย์วิทยากร เชียงกุล ที่หมอชาวบ้านนำเรื่องราวของท่านมาขึ้นปกฉบับนี้ เป็นนักอ่านและนักส่งเสริมการอ่าน ท่านเคยเป็นประธานคณะผู้วิจัยที่ทำสารานุกรมแนะนำหนังสือดี ๑๐๐ เล่ม ที่คนไทยควรอ่าน

หวังว่าคนไทยจะช่วยกันขับเคลื่อนให้มีนักเขียนเก่งๆ ที่เป็นคนไทยกว่า ๑๐๐ คน และมีหนังสือดีๆ มากกว่าเดิมอีกกว่า ๑๐๐ เท่า สร้างสรรค์วัฒนธรรมแห่งการอ่าน เพื่อให้คนไทยมีความสุขจากความลุ่มลึกทางปัญญา

ประเวศ วะสี

ขอบคุณ ผู้เขียนทุกท่านที่ช่วยเขียนเป็นวิทยาทาน

- บทความที่ตีพิมพ์ในนิตยสารหมอชาวบ้าน ยินดีที่จะให้นำไปเผยแพร่เป็นวิทยาทานสู่ประชาชน แต่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของผู้เขียน (ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์) ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการค้า
- ข้อความโฆษณาใดๆ ที่ตีพิมพ์ในนิตยสารหมอชาวบ้านเป็นไปตามเงื่อนไขทางธุรกิจการค้า คณะบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป